

KATOLIK POLSKI

„KATOLIK POLSKI” wychodzi 6 razy w tygodniu
i kosztuje na miesiąc
3.— zł.

Redakcja i Administracja:

Katowice, Rynek 12

TELEFON 1414.

ZA OGŁOSZENIA płaci się 15 groszy za wiersz
milimetrowy. Wiersz reklamowy 60 groszy.
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 184

Katowice, sobota 11-go sierpnia 1928.

Rok IV

Po zgonie Radicza.

Wiedeń. (PAT.) Dzienniki donoszą z Zagrzebia, że otworzono tam testament polityczny Radicza. Stelian Radicz wyznaczył jako swego następcę i kierownika bloku chorwackiego b. ministra spraw zagranicznych dr. Trumbicza. Testament Radicza zwraca się do ludu chorwackiego, aby po jego śmierci zachował spokój. Emisarjusze koalicji, chłopsko-demokratycznej objeżdżają kraj samochodami, upominając ludność w myśl testamentu do zachowania spokoju.

Jak donoszą dzienniki z Białogrodu, w południe odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którym obradowano nad obecną sytuacją polityczną.

Skupczyna odbyła rano posiedzenie żałobne, podczas którego prezydent i wiceprezydent poświęcili przemówienia pamięci zmarłego posła Radicza. Podkreślali, oni w swych przemówieniach zalety, i zasługi zmarłego dla sprawy zjednoczenia się narodów jugosłowiańskich. W imieniu serbskiej partii chłopskiej, chciał zabrać głos Jowanowicz, jeden z współwinnych w strzelaninie, podczas której także Radicz został ranny, jednak prezydent nie udzielił mu głosu.

Wiedeń. (PAT.) Z Zagrzebia donoszą, że z wszystkich budynków publicznych powiewają chorągwie żałobne. Okna kawiarni i restauracji pokryte są czarnym kirem. Rozważany jest obecnie plan wystawienia zwłok Radicza na widok publiczny. Pogrzeb odbędzie się prawdopodobnie w niedzielę.

Zagrzeb. (PAT.) Kierownictwo Chorwackiej Partii Chłopskiej wezwało w ciągu nocy wszystkie organizacje partyjne do zachowania spokoju i porządku oraz powstrzymania się od wszelkich manifestacji przeciwko innym partiom politycznym.

Wiedeń. (PAT.) Wedle doniesień dzienników z Zagrzebia, w całej Chorwacji oraz w Zagrzebiu, panuje żałoba narodowa. O godz. 12-tej w nocy w mieście poczęły bić wszystkie dzwony. Rano miasto było jakby wymarłe. Wszystkie sklepy są zamknięte. Przed willą Radicza gromadzą się wielkie tłumy publiczności. W mieście panuje zupełny spokój. O godz. 2-giej nad ranem odbyło się na rynku zgromadzenie, na którym dwaj członkowie koalicji chłopsko-demokratycznej wzywali publiczność do zachowania zupełnego spokoju i zastosowania się do wskazań kierownictwa partii. Termin pogrzebu Radicza nie został jeszcze ustalony.

Wiedeń. (PAT.) Według doniesień dzienników z Białogrodu, premier Koroszec wysłał na ręce rodziny Radicza telegram kondolacyjny, w którym oświadcza, że rząd postanowił, pochować zmarłego na koszt państwa. Koalicja chłopsko-demokratyczna — sprzeciwia się temu, chcąc pogrzebać swego kierownika własnym sumptem.

Na czwartkowym posiedzeniu skupczyny odbyła się dłuższa debata w kwestii wydania obu posłów Popowicza i Jowanowicza Lula z powodu ich współwiny w wypadkach dnia 20-go czerwca. Postanowiono wezwać sędziego śledczego do przesłuchania także i reszty posłów, którzy nie należą do koalicji chłopsko-demokratycznej, ale byli świadkami mordu.

Wiedeń. (PAT.) Na sobotę zapowiedziane zostały obrady posłów, należących do opozycji w Zagrzebiu, celem powzięcia odpowiednich uchwał. Jako przywódca i następca Radicza w koalicji chłopsko-demokratycznej brany jest pod uwagę przede wszystkim Pribicewicz, który już podczas choroby Radicza kierował partią.

Z Zagrzebia donoszą, że król Aleksander przesłał jako pierwszy wdowie Radicza za pośrednictwem zagrzebskiego komendanta korpusu wyrazy współczucia.

Praga. (PAT.) Cała prasa Czechosłowacka poświęca artykuły pamięci Radicza. „Venkov” ukazał się w czarnych obwódkach. Dziennik ten podkreśla niezwykle zasługi, położone przez zmarłego, dla chorwackiego ruchu włościańskiego. „Narodni listy” wyraża życzenie, ażeby doszło do porozumienia serbsko-chorwackiego, gdyż zbyt gorące walki partyjne zaszkodziłyby całemu krajowi.

„Prager Tageblatt” wychwala niezwykle dar oratorski i talent męża stanu, jakim był Radicz, zaznaczając, że przez śmierć Radicza naród chorwacki poniósł dotkliwą stratę.

Z Rosji sowieckiej.

Bolszewicka gazeta „Odieskija Izwiestija” zamieszcza następujący list podpisany przez 42 robotników fabryki Marti:

„W niedzielę rano spotkaliśmy pionierską organizację metalistów, która szła przez ulicę. Na jej czele szedł mały chłopiec ubrany, jak ksiądz (świąszczennik) z krzyżem w ręku i wymachiwał nim na pośmiewisko otoczenia. My niżej podpisani robotnicy zwracamy na to waszą uwagę i prosimy, abyście zechcieli napisać w waszej gazecie, że protestujemy przeciwko takiemu chuligaństwu. Niechaj się prowadzi antyreligijną propagandę, ale wśród dorosłych, zaś dzieci niech zostawiają w spokoju. Jeżeli nie chcecie, aby popi uczyli działwe, to i sami nie pchajcie im nic do głowy przeciw religii. Gdy dzieci dorosną, to same wówczas zdecydują — wierzyć, czy nie wierzyć. Dzieci są obecnie tak rozpущone i samowolne, że chociażby ich coś nie bądź w porządku utrzymywało. A to, że z krzyżem chodzą nie jest ani nauka, ani odpoczynkiem tylko zepsuciem i rozpustą. Dzieci zupełnie rozbójnikami zostaną... Jeżeli tak dalej będzie, to my swoje dzieci pozabieramy ze szkoły, bo tam tylko głupstwa pakują im do głowy, a one wracając do domu bluźnią i nie szanują ani matki, ani ojca.”

Ta skarga biednych rodziców ma głębokie podstawy, bo demoralizacja, a właściwie straszny upadek etyczny współczesnej młodzieży w Rosji sowieckiej przechodzi wszelką miarę.

Oto przykład zaczerpnięty z nieposzlakowanego źródła, bo z sowieckiej gazety „Wlast Truda” (Władza Pracy) wydawanej w czeczeńskim języku w mieście Groźnem Terskiego kraju.

„Miejscowi chuliganie — pisze „Wlast” — ani we dnie ani w nocy nie dają spokoju miejscowej ludności. Te bandy dwunogich dzikusów, którzy literalnie zmienili się w zwierzęta koczują w ruinach starej fabryki cegieł. Odbywa się tam dniem i nocą nieprzerwane pijaństwo. Ci ludzie dzicy dzielą się tam na grupy po 15 do 50 osób, a wśród każdej z nich krążą dziesiątki butelek z wódką. Ludzie ci przeważnie tam nocują i niczem się nie krepując spełniają publicznie wszystkie funkcje fizyczne. Spią wszyscy razem, mężczyźni, kobiety oraz dzieci obojga płci w wieku od 8 do lat 15. Za pościel służy im słoma i wszelkiego rodzaju łachmany, rojące się od robactwa. Większość tych upadłych na samo dno istot chodzi prawie goło, obrasta włosem, przeraźliwie brudna i cuchnąca. Piją wszyscy — nie wykluczając dzieci, grają w karty wszyscy — nie wykluczając dzieci, które i piją i palą i kradną. Z dzieciarni tej tworzą się ekspedycje złodziejskie. Wysyłane są one na połow zdobyczy, której szukają przede wszystkim w domach rodzicielskich. Ten drobiazg zbrodniczy zabiera skrycie z pod oczystej strzechy wszystko co mu wypadnie pod rękę — koldry, poduszki, talerze, szklanki, miski itd. — składając swą zdobycz u nóg swoich metrów. Zdobycz ta realizuje się natychmiast, a za pieniądze otrzymane kupuje się wódkę dla dalszych orgii bestjałskich. Koło północy, czasem później cały ten pijany motłoch od 50 do 70 ludzi wyrusza na ulice miasta, śpiewając nieprzystojne pieśni i rzucając w powietrze najbrzydlwsze wymysły i okrzyki. Idąc rozbijają okna i drzwi, wyzwalają ogrodzenia i parkany, rzucają na dachy i kominy kamieniami. I błądą temu kto się z nimi spotka. Takiego przechodnia chuligani rozbierają do nitki — kobiety, mężczyźni, nawet podrostków — rzucają go pobitego do kałuż ulicznych i maszerują dalej. Wszystko to — pisze gazeta — odbywa się w oczach milicji miejskiej, która żadnej na to uwagi nie zwraca...”

Te obrazy etycznej kultury bolszewickiego regime'u komentarzy nie potrzebują.

Kongres prawa międzynarodowego w Warszawie.

Warszawa. (PAT.) W czwartek odbyło się otwarcie 35 kongresu prawa międzynarodowego w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej i ministrów, i delegatów wszystkich państw. Profesor Cybichowski zagaił obrady imieniem uniwersytetu warszawskiego oraz w imieniu polskiego oddziału Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego. Zaznaczył on, że to wielkie stowarzyszenie powstało w roku 1863 i przeszło półwiekową działalnością zapisało się pięknie w dziejach rozwoju prawa i zbliżenia różnych poglądów, idei i przekonań. Stowarzyszenie Prawa Międzynarodowego jest istotnie i wybitnie towarzystwem międzynarodowym, bo nie tylko odbywa swoje zjazdy w coraz to innym państwie, lecz wciąga do swoich prac wybitnych znawców wszystkich narodów, stwarzając podłoże, na którym będzie można wznieść piękny gmach spólnych ludom hasel i pragnień. Szczęśliwy je-

stem, mówił prof. Cybichowski, że mogą Pańów powitać w 10 roku istnienia wskrzeszonej Polski, która wstąpiła na widownię dziejową w 10 wieku po Chrystusie i przez prawie 1000 lat jako wielkie państwo niepodległe dźwigała wspólnie z największymi i najstarszymi państwami cywilizowanymi brzemień pracy nad urzeczywistnieniem wielkich zagadnień narodów, państw i ludzkości.

W dalszym ciągu posiedzenia inauguracyjnego przemawiał imieniem delegacji amerykańskiej i angielskiej lord Phillimore, który między innymi zaznaczył, że był wychowany w tradycji, iż największą zbrodnią na prawie międzynarodowym był podział Polski. Nic też dziwnego, że Polska walczyła, o prawo stworzenia ponownie wielkiego i — ufam — pomyślnie rozwijającego się i kochającego państwa-wielkości kraju. Następnie przemawiał delegat Niemiec, Austrii, Francji, Włoch, oraz w imieniu innych delegatów sędzia grecki Calcyanni.

Polska dziękuje za uratowanie lotników.

Hamburg. (PAT.) Konsul Rzeczypospolitej Polskiej, Namysłowski, złożył w imieniu ministra spraw zagranicznych serdeczne podziękowanie dyrektorowi Deutsche Levante-Linie w Hamburgu za uratowanie lotników polskich przez załogę statku „Samos”.

Oporto. (PAT.) Konsul honorowy Polski wydał śniadanie na cześć lotników polskich. W przyjęciu brali udział m. in. Amiot, konstruktor aparatu lotników polskich, przedstawiciel firmy

„Lorraine Dietrich”, Stalter oraz przedstawiciele Associated Press i Havasa. Konsul wznosił kielich na cześć śmiałych lotników, gratulując im brawury i składając życzenia, ażeby nowy, pomyślny lot, który niezawodnie podejmą, nie przeszkodził im w odwiedzeniu raz jeszcze Portugalii, która ich zawsze powita z jednakową serdecznością.

Lotnicy w serdecznych słowach dziękowali konsulowi oraz władzom za pełne oddanie przyjęcie i za udzieloną im pomoc.

Przegląd polityczny

Narodziny wojska polskiego.

Z powodu rocznicy wyruszenia pierwszego oddziału legionów, pisze „Epoka“:

Dnia 5 sierpnia, minęło lat 14 od czasu, jak Polacy usłyszeli z ust Polaka zapomniane, od stu blisko lat niewymawiane słowo: Żołnierze!

Nazwę tę wykreślił Józef Piłsudski w rozkazie, danym z Krakowa 5 sierpnia 1914 roku; a były to jednocześnie narodziny wojska polskiego i poczęcie niepodległego państwa w wiekuistym łonie historii.

W rok potem — 5 sierpnia 1915 r., kiedy z kadrówki wyrósł już bataliony, pisał jeszcze: „Jesteśmy tylko awangardą wojenną Polski, a także jej awangardą moralną z umiejętnością zaryzykowania wszystkiego, gdy ryzyko jest konieczne“.

W tej samej chwili, gdy pod Lubartowem Komendant kreślił te słowa, Warszawa widziała uciekających za Wisłę Moskali, po stu latach jawnych rządów w umęczonej stolicy Polski. A jednocześnie od rogatki zachodnich wkraczał wróg inny, choć tak samo odwieczny.

To też wielu upatrywało w tym fakcie tylko zmianę najeźdźcy. Ale kto zdawał sobie sprawę z upadku Rosji, z upadku tak wielkiej potęgi, ten dostrzedz mógł w wydarzeniach 5 sierpnia 1915 roku gwarancję odmiany losów. I dlatego otucha i radość wstąpiły w serca nasze.

I znów upłynął rok cały, a Komendant do żołnierzy swoich, którzy już brygady wypełnili, mówił twardo. „Losy Ojczyzny naszej ważą się jeszcze! Niech mi wolno będzie Wam i sobie życzyć, by rozkaz mój następny w naszą rocznicę był odczytany wolnemu polskiemu żołnierzowi na wolnej polskiej ziemi“.

Życzeniu temu stało się zadość dopiero po 3 latach. Długo krwawiły się Legiony, długo wiła się w bólach porodowych Rzeczpospolita, zanim światło wolności i szczęścia ujrzała.

Teraz, korzystając z błogosławieństwa niepodległości i pokoju, rozwijać się może normalnie i z roku na rok krzepnąć w siły, ale nie zapomina tego dnia pierwszego, w którym garść zuchwalców wyruszyła z Krakowa, aby przeciwstawić się milionowej armii i samodzielną czyn polski wpleść do cierniowej korony walczących narodów.

Dlatego dzień ten stał się chlubą i świętem naszym, obchodzonym narówni z innymi porywami ku odzyskaniu Ojczyzny.

Szkodliwa akcja przeciwko szkole wyznaniowej.

Dowiadujemy się, że delegaci Związku Zawodowego nauczycielstwa polskich szkół średnich zostali przyjęci przez ministra oświaty. Przedłożyli oni szereg żądań, między niemi zaprotestowali przeciwko akcji, zwalczającej znaną uchwałą senatu w sprawie zniesienia okólnika o praktykach religijnych w szkołach. Równocześnie delegaci podkreślali konieczność szkoły jednolitej i świeckiej.

Jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, jeśli zawodowa organizacja nauczycielska zwraca się do swego mi-

nistra i domaga się usunięcia bolączek, utrudniających egzystencję. Ale niedopuszczalnym jest, aby organizacja taka wkraczała w dziedzinę, leżącą wyłącznie w kompetencji społeczeństwa. Nauczyciel jest wykonawcą woli tego społeczeństwa i dążyć musi do tego, by tej woli zadośćuczynić jak najmądrzejszymi środkami pedagogicznymi i jak najsumienniejszym wykonywaniem swych obowiązków. Zaś kierunek zasadniczy, zależny jest tylko od woli rodziców, która znajduje swój wyraz w konstytucji i w stanowisku organów narodu do zagadnienia szkolnego, to jest sejm i rząd. Mieszanie się nauczycieli — jako organizacji zawodowej — jest niedopuszczalnym przekroczeniem swych kompetencji.

Akcja ta jest tem bardziej ubolewania godną, że olbrzymia większość narodu wiernie stoi przy pierwiastku religijnym, jako podstawie wychowania. O ten pierwiastek walczyć będzie zawsze i nie pozwoli go sobie wydrzeć.

Przypuszczając należy, że p. minister oświaty potraktuje odpowiednio to mieszanie się nauczycielstwa w nieswoje rzeczy. W każdym razie społeczeństwo przestrzec należy przed akcją niektórych żywiołów przeciwko wszystkiemu, co ma jakąkolwiek styczność z religią.

Narady między Polską a Litwą.

Rząd litewski zgodził się na propozycję Polski, aby konferencje polsko-litewskie nie odbyły się w Królewcu, lecz w Genewie. I to 30 sierpnia, bezpośrednio przed rozpoczęciem posiedzenia Rady Ligi Narodów.

Pobyt francuskiego ministra w Niemczech.

Zarówno francuscy jak i niemieccy nacjonaści nie są zadowoleni z tego, co przy okazji pobytu ministra Herriota w Kolonii ze strony niemieckiej powiedziano. Gazety francuskie przypominają ogromne ofiary Francji podczas wojny i nie mogą się zdobyć na serdeczniejsze słowo dla Niemiec. Nacjonalistyczne zaś gazety niemieckie są niezadowolone, bo porozumienia z Francją nie chcą. Raczej pragną odwetu zbrojnego, gdy Niemcy dojdą do sił.

Rząd francuski, posyłając ministra Herriota do Kolonii, okazał dobrą wolę. Mowa ministra nie była wypowiedziana, lecz odczytana, z czego łatwo się domyślić, iż Poincaré i minister Briand treść jej znali i na nią się zgodzili.

Pakt przyjacielski Włoch z Abisynją.

Włochom zależy od dawna na dobrych stosunkach z afrykańskim cesarstwem abisyńskim. Przed dłuższym czasem jeden z możnowładców abisyńskich, Ras Tafari, odwiedził Rzym i króla włoskiego. Niedawno drugi syn królewski pojechał do tego dygnitarza. Podczas pobytu Ras Tafari przedstawił mu wojska abisyńskie, dobrze uzbrojone i karne.

Ostatecznie teraz doszło do przyjacielskiego paktu pomiędzy obydwoma państwami. Ma on wielkie polityczne znaczenie a zwraca się przeciwko Francji.

Kongres II-ej międzynarodówki.

Na kongres socjalistyczny w Brukseli, który rozpoczął swe obrady w niedzielę, przybyło sześciuset delegatów, czyli więcej nawet, niż zebrał ostatni kongres w Marsylii. Stany Zjednoczone wysłały 8 delegatów;

jest to, jak odtąd największa delegacja amerykańskich socjalistów.

Kongres socjalistyczny obradować będzie nad następującymi kwestjami:

1. sytuacja polityczna świata i międzynarodowy ruch robotniczy;
2. militarizm i rozbrojenie.
3. sprawy kolonialne;
4. powojenna sytuacja ekonomiczna i polityka ekonomiczna klasy robotniczej;
5. sprawozdania z międzynarodowej konferencji kobiecej;
6. sprawy organizacyjne Międzynarodówki Socjalistycznej.

Sprawozdania są szczegółowo opracowane. Tworzą one tom o 500 stronach druku. Na wstępie omówiono wydarzenia polityczne od ostatniego kongresu w Marsylii. Specjalną uwagę zwraca sprawozdanie na temat sunek II-ej Międzynarodówki do strajku angielskiego do wypadków w Chinach. Cały rozdział poświęcony został walce z faszyzmem i akcji w obronie ofiar prześladowań politycznych. W dziale ekonomicznym sprawozdanie wysuwa na czoło walkę o 8-mio godzinny dzień pracy oraz sprawy emigracyjne, celne i politykę handlową. Wiele też uwagi udzielono kolonijom. Poza tem sprawozdanie omawia dokładnie stosunki Międzynarodówki Robotniczej do Ligi Narodów, kwestje pokoju międzynarodowego i powszechnego rozbrojenia.

Dlaczego Japonia upiera się przy Mandżurii?

Część państwa chińskiego, zwana Mandżurią, liczyła w roku 1906 6 milionów mieszkańców i mało była zaludniona. Ale właśnie w tymże roku rozpoczął się ruch emigracyjny z gęsto zaludnionych części Chin do tego kraju. Dzisiaj liczba mieszkańców wynosi 28 milionów i ciągle się zwiększa. Nietylko bowiem z Chin, lecz także z Japonii przybywali liczni wychodźcy osiadali na roli.

Mandżuria jest bowiem w tej chwili krajem rolniczym. Przedewszystkiem hodują tam groch w ogromnych wielkich rozmiarach. A potem i pszenicę. Gdyby nie mandżurskie artykuły żywności, wysyłane do Japonii państwo to nie zdołałoby prowadzić swojej polityki światowej. Zatem krótko mówiąc: sprawa Mandżurii to sprawa nowoczesnej Japonii.

Prawdziwość tego zdania potwierdzi jeszcze silniejsza okoliczność, że Japonia nie posiadając w własnym kraju ani żelaza, ani nafty, wszystko to znaleźć może i znajduje w trzech wschodnich prowincjach Mandżurii.

Ponieważ Mandżuria jest przeto konieczną dla życia Japonii, nie dziwnego, że państwo to, ogarnięte za czasów wojny domowej w Chinach swoim wpływem, Mandżurię, nie tylko nie zamierza dobrowolnie z niej ustąpić, lecz zgola gotowa gwałtem zagarnąć Mandżurię dla siebie, jak w roku 1910 zagarnęła Koreję.

W tem tylko nadzwyczajną trudność i niebezpieczeństwo, że przeciwko zagarnięciu Mandżurii wystąpią zjednoczone Chiny i niezawodnie sowiecka Rosja. Może stąd powstać zawierucha wojenna, mogąca całkiem Azję do głębi poruszyć a nawet świat cały w odmęty swoje wciągnąć.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę

Hr. A. K. Tołstoj.

KSIAŻĘ SREBRNY

41) —o— (Ciąg dalszy).

„Jako się zaczynała Moskwa kamienna,
Zaczynał się i car Iwan Wasiljewicz,
Jak chodził Iwan pod miasto pod Kazań,
Pod miasto Kazań pod Astrachań
Car miasto Kazań zdobył po drodze,
Uwięził cara z carową:
Wyplenił zdradę ze Pskowa,
Ze Pskowa i z Nowogrodu.
Jakby vyplenił zdradę z Moskwy kamiennej!
Oto co wymyślił Maluta złodziej Skuratowicz:
Ah ty carze Iwanie Wasiljewiczu!
Nie vyplenisz ty zdrady nigdy!
Przeciwnik twój siedzi naprzeciw ciebie,
Je z tobą z jednego naczynia,
Pije z jednego puharu,
Odzież nosi z jednego ramienia!“
Wtem car się domyśla
Na carewicza się gniewa.
„Ah my kniaziowie, bojarzy!
Bierzcie carewicza za białe ręce,
Włóćcie na niego odzienie czarne,
Poprowadźcie go na błoto wielkie,
Na błoto wielkie, na Djabłą Kałużę,
Utopcie go tam czempredzej!“
Wszyscy bojarzy uciekli,
Został się tylko złodziej Maluta;
Wziął carewicza za białe ręce,
Włożył na niego czarne odzienie,
Poprowadził na błoto wielkie,
Na błoto wielkie, na Djabłą Kałużę.

Spotkał ich sługa Nikity Romanycza,
Dosiadł konia od wożenia wody.
„Oj ty, batiuszka, Nikita Romanycz,
„Oj ty, batiuszka Nikita Romanycz,
Ty pijesz, jesz i chłodzisz się,
A o nieszczęściu wielkiem nic nie wiesz,
Upada gwiazda z pod niebios,
Gaśnie świeca z wasku jarego,
Nie będzie młodego carewicza!“
Nikita Romanycz się przeląkł,
Siada na konia woziwody
I pędzi na wielkie błoto,
Na wielkie błoto, na Djabłą Kałużę,
Uderza Malutę po twarzy:
„Ty Maluto, Maluto Skuratowiczu,
Nie do swego kęska się bierzesz,
Ty nim się udławisz.“

Pieśń ta, być może, niezgodną jest z prawdziwymi wydarzeniami, zgadza się wszakże z duchem owego czasu. Nie bardzo jasne dochodziły narodu wieści o tem, co się działo przy dworze carskim, ale w tym czasie, kiedy stany rozmaite nie różniły się wielce obyczajami i nie żyły oddzielnie jeden od drugiego, wieści te, aczkolwiek przekrecone, nie wychodziły jednak z granic prawdopodobieństwa, i nosiły znamię ogólnego życia i ogólnych pojęć.

Czy takim byłby kniaziu, Nikito Romanowiczu, jakim cię opiewają, wiedza o tem tylko ściany Kremlu i starożytne dęby, rosnące jeszcze koło Moskwy. Ale takim zjawile się przede mną w chwili cichego marzenia — chwili wieczornej, gdy ciemność zalegała pola, — w oddaleniu nikł hałas dnia kłopotliwego, a bliżej wszystko było pogrążone w milczeniu, jeno wiatr liśćmi szeleścił, i chrabaszcz kiedy niekiedy przeleciał nad uchem. I smutnie i boleśnie odzywała się we mnie miłość ojczyzny, i wyraźnie przedzierały się przez mgłę bolesne, starodawne dzieje, jak gdyby zamiast

wzroku, któremu stawała na przeszkodzie ciemność, otwierało się we mnie wewnętrzne oko, dla którego wieki nie mogły utworzyć przegrody. Takim zjawile się przedemną Nikito Romanowiczu, i jak na dłoni ujrzałem cię pędzącym w pogoń za Malutą, i przeniosłem się do twych strasznych czasów, kiedy nie było nic nie-możebnego.

Zapomniał Srebrny, że niema szabli ni pistoletów, nie zważał, że koń pod nim stary.

A był to swego czasu dzielny rumak, wysłużył lat przeszło dwadzieścia na wojnie, — nie wysłużył sobie spokoju na starość — wysłużył uprząż do wożenia wody, zgniłe ziarno i uderzenia kijem po grzbiecie!

Teraz poczuł na sobie chrobrego jeźdźcę, — przypomniał te dawne czasy, gdy podczas bitew nosił bohaterów, gdy go karmiono wybornym ziarnem i tłustym obrokiem pojono, — wzdał czerwone nozdrza i wyciągnął szyję, i jak wicher puścił się w pogoń za Malutą Skuratowem.

Pędzi Maluta lasem odwiecznym ze swymi oprycznikami, spieszy się do Djabłej Kałuży, poprawia białą na carewiczu, żeby nie wiedzieli oprycznicy, koszt wiozą na śmierć. Jakby się dowiedzieli, uciekliby wszyscy od Maluty. Ale myślą oprycznicy, że jedzie zwykły śmiertelnik, dziwią się tylko, że wozic go ma tak daleko.

Krzyczy Maluta na opryczników, poganiana konie bije batem:

— Nuże worki trawy, no, wileza potrawo! — Bie się car rozmyśli i pogoń za nami wyśle!

Pędzi zbrodniarz Maluta sędziwym borem, patrzy na niego ptaszyny i wyciągają szyjki, leca nad jego czarne kruki, — już blisko Djabłą Kałużę.

— Hej — rzece Maluta do Chomiaka — zdale się, że słyhać za nami cudze podkowy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Sobota
11
sierpnia

Św. Tyburcjusza, męczennika
† 286 r.

Św. Zuzanny, męczenniczki
† 295.

SŁOW.: WŁODZIMIERZA.

Jako próbują srebro w ogniu a złoto w piecu, tak człowiek bywa próbowany. (Przyp. XXVII. 21).

Zdania: Serce nasze jest czara, z której pić możemy szczęście — szczęście wzniosłe, idealne, szczęście cnoty i piękności. (Z. Krasński).

Im kto skromniej zaczyna, tem chwalebniej kończy.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godzinie 4,21, zach. o godz. 19,16. — Księżyc wsch. o godz. — zach. o godz. 16,48. O godz. 12,00 Słońce stoi w znaku zodiakalnym Lwa na 18 stopniu 32 min. 19 sek. — Księżyc w tem samym czasie znajduje się w znaku Bliźniąt 25 stopni 14 min.

Długość dnia wynosi 14 godzin 55 min.

Zmiany powietrza przed 100 laty: wietrzno, pogoda niestała. **Jutro:** mroczno i dżdżysto.

— **Akademicy górnośląscy w Krakowie.** Liczba studentów Ślązaków, uczących się w Krakowie, wynosi — oprócz teologów, którzy mają własne Seminarjum duchowne — około 250. Z tej liczby przeszło 100 pochodzi z G. Śląska. Liczba ich z roku na rok wzrasta i to w coraz spieszniejszym tempie. Pochodzą oni przeważnie z rodzin robotniczych lub małorolnych, nie są w stanie opłacić wysokich kosztów za mieszkanie, wynoszące 70—80 zł. miesięcznie.

Skutkiem tego powstał plan wybudowania bursy dla akademików górnośląskich. Jest nadzieja, że Związek Obrony Kresów Zachodnich odstąpiłby na ten cel swój dom przy ul. Wielopole 4.

Potrzebna na to sumę 250 tysięcy złotych Rada Wojewódzka chciała przekazać z pożyczki amerykańskiej. Sejm Śląski jednak odmówił przekazania tej sumy, pwołując się na ustawę z 28 lutego br. zabraniającą lokowania pieniędzy z tej pożyczki poza granicami Wojew. Śląskiego.

— **Medal pamiątkowy ku czci generała Józefa Bema.** Staraniem komitetu sprowadzenia zwłok generała Józefa Bema do kraju, wydany został medal pamiątkowy ku czci generała, według projektu artysty rzeźbiarza Stanisława Popławskiego, wytłoczony w mennicy państwowej.

Medal przedstawia z jednej strony podobiznę generała Bema w mundurze polskim, z drugiej strony wyrzyty jest stylizowany orzeł polski oparty szponami o działa ówczesne, a mający na skrzydłach skrzyżowane sztandary: węgierski i turecki.

Wykonanie medalu odznacza się nadzwyczajną starannością.

Województwo śląskie

* **Odpusty w parafiach śląskich.** Dnia 15 bm., jako w uroczystość Wniebowzięcia N. M. Panny przypadają doroczne odpusty w następujących parafiach śląskich: powiat królhucki — w Hajdukach; pow. świętochłowicki — w Piekarach; pow. tarnogórski — w Miasteczku; pow. lubliniecki — w Olszynie; pow. pszczyński — w Dzieńkowicach, Kobjorze, Podlesiu i Studzionce, oraz pow. rybnicki — w Jastrzębiu Górnym, Jankowicach i Raszczykach. (o)

* **Zmiany w duchowieństwie diecezji wrocławskiej.** Przeniesieni względnie ustalenii zostali: ks. prob. Małeika w Zossen jako proboszcz do Rachowic. Ks. kapelan Egon Kopiec w Kluczach jako administrator tamże. Ks. kapelan Eryk Steinfeld w Gorzowie jako prob. do parafii Rudolfsdorf. Ks. kapelan Tomasz Gambiec w Strzelcach jako prob. w Jarzyszowie. Ks. kapelan Alojzy Stanosek w Jeszowie jako taki do Gorzowa. Ks. kapelan Karol Bank w Wieszowie przeniesiony jako taki do Kamienia. Ks. kapelan Drziszga w Jełowie jako drugi kapelan do Namysłowa. — Zmarli: prof. dr. Klemens Neumann w Nysie i proboszcz-emeryt ks. Fr. Schwarzer w Nysie. — Przeniesiony w stan spoczynku: ks. prob. Paweł Boronowski w Sośniczowicach od 31 grudnia rb.

* **Zawody konne policji Województwa Śląskiego.** W poprzednim numerze naszej gazety podaliśmy wiadomość o urządzeniu zawodów konnych. W związku z tą wiadomością dzisiaj program. Konkurs otwarcia:

14 przeszkód wysokości 1,10 mtr., szerokość przeszkód 2,50 metr. Tempo konkursu 325 metr. na minutę, tempo rozgrywki 350 metr. na minutę, płaski bieg 1600 metr. — W konkursie hipicznym bierze udział 16 jeźdźców, mianowicie posterunkowych. — W płaskim biegu bierze udział 10 jeźdźców. — Następnie odbędzie się ocena według punktów. — Na zakończenie kwadryla, prowadzona przez podinspektora Jeziorskiego, powiatowego komendanta na miasto i powiat Katowice. — Przypominamy, że na zawody konne policji jest dogodny dojazd tramwajem linią Katowice—Król. Huta — przystanek folwark Chorzów. Przygrywać będzie orkiestra. Bufet na miejscu.

* **Szósty dzień strajku murarzy hutniczych.** W tych dniach wyszło drugie zarządzenie zarządu huty w Król. Hucie na podstawie którego wszyscy budowlarze huty królewskiej, którzy po pierwszym rozporządzeniu nie wrócili do roboty, uważani są przez hutę za wydolonych z pracy. Dotychczas związki zawodowe nie zajęły stanowiska wobec przeciwstrajkowego zarządzenia zarządu huty. — W dniu dzisiejszym upłynęło 6 dni od rozpoczęcia strajku zatrudnionych w hutach Województwa Śląskiego. W kilku wielkich osadach przemysłowych rozszły się pogłoski, że strajkujący napadają na tych robotników budowlanych, którzy chcą wrócić do pracy. Tymczasem dowiadujemy się, że wykrecoń takich nigdzie nie było, a Związek Budowlarzy oświadczył, że mu o czynach teroru nie wiadomo. Nie wyklucza to jednak, że w tej lub innej gminie napastowano łamistrąjków. Ogólnie jednak przebieg strajku jest zupełnie spokojny.

Z Katowickiego.

Katowice. (Budowa nowej szkoły). W miejskiej dzielnicy Żałęska Hałda zostanie zbudowana nowa szkoła ludowa, ponieważ istniejące budynki szkolne są przepełnione. Wykonanie budowy zostało uchwalone i powierzone na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej. Zaznaczyć jeszcze należy, że Magistrat dąży przy wyszukiwaniu budowliska w tym kierunku, by wspólne uczęszczanie do szkoły chłopców i dziewcząt ustało.

— (Budowa nowej piekarni). W nowym bloku mieszkaniowym przy ulicy Raciborskiej zostanie dla wygody lokatorów urządzony skład towarów kolonialnych, a oprócz sklepu Magistrat zbuduje piekarnię, którą wydzierżawi. Firmie „Silesia“ powierzono zbudowanie pieca piekarskiego.

Siemianowice w Katowickiem. (Żelazny „szleper“). Na szybach Richtera pracuje od dawna „żelazny szleper“ czyli urządzenie do ładowania wózków bez pomocy robotnika. Jest to podobno wymysł amerykański. Nowy ten aparat, jeśli okaże się praktycznym, pozbawi pracy wielu robotników kopalnianych, zwłaszcza nasypaczy. W szybach Richtera urządzono pierwszą próbę z tym aparatem w górnictwie śląskim. Dotychczas przyglądało się próbie około 300 fachowców.

Nowawieś w Katowickiem. (Sprawy gminne). Według najnowszej statystyki ma gmina 24.000 mieszkańców. Budżet ustalono na 1 260 000 zł., podczas gdy w zeszłym roku wynosił budżet 490 000 zł. W najbliższych dniach zostaną rozpoczęte roboty kanalizacyjne przy ul. 3 Maja. Koszty kanalizacji będą wynosić 40 000 zł. Na naprawę ulicy Sienkiewicza, Miarki i Powstańców uchwalono 300 000 zł. Na naprawę parku wyznaczono 30 000 zł., a na rozszerzenie ratusza 400 000 zł. Za 60 000 zł. gmina wybuduje dom z mieszkaniem dla rodzin robotniczych, a Województwo ma zamiar zbudować 22 mniejsze domki rodzinne celem zmniejszenia nędzy mieszkaniowej.

Bielszowice w Katowickiem. (Ostrzeżenie przed wydrwigroszami). W Bielszowicach i okolicy chodzi jakiś oszust, który wydłuża pieniądze od łatwowiernych ludzi. Przedstawia się on jako zastępca czyli agent firmy fotograficznej „Wenus“ w Kielcach, chodzi po domach, pokazuje wielki obraz sporządzony według małej fotografii, każe sobie potem przedkładać od domowników fotografie i obiecuje, że firma „Wenus“ w Kielcach, której jest zastępcą, każda fotografię powiększy tak, że będzie wyglądać jak ten obraz, który pokazuje. Powiększenie ma kosztować tylko 2 złote, z których w razie otrzymania zamówienia, natychmiast kasuje 1 złoty jako „zaliczkę“, a po 14 dniach obiecuje przynieść powiększony obraz. Po 5 tygodniach przychodzi drugi agent z obrazkiem wykonanym na zwykłym miękkim papierze, a podobizna jest taka, że człowiek może się wyłknąć. Lecz mądry agent powiada, że to tylko pró-

ba, poczem pokazuje jakiś model i oświadcza, że powiększony obraz tak będzie wyglądał! Zauważać jednak należy, że dodaje, iż tak wykonany obraz będzie kosztował 18 zł. albo więcej. Ostrzegamy przeto wszystkich, aby ludzie z tymi agentami się nie zadawali, i ostrzegli też tych, co gazet nie czytają. Nie ulega wątpliwości, że ci agenci pojawiają się też w innych powiatach Województwa Śląskiego. Szczególnie kobiety powinny być odważne wobec takich wydrwigroszów i nie pozwolić się kusić.

Z Świętochłowickiego.

Król. Huta. (Zawiadomienie.) Magistrat — Urząd Policyny podaje do wiadomości, że z powodu przypadającego na środę, dnia 15 sierpnia święta Wniebowzięcia Najśw. M. Panny targ odbędzie się we wtorek, dnia 14 sierpnia.

— (Święto sportowe). Towarzystwo gimnastyczno-sportowe przy Polskich Kopalniach Skarbowych urządzi z okazji 5-ej rocznicy swego założenia rewję gimnastyczno-sportową w święto Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny, dnia 15 sierpnia rb. na Stadionie W. F. i P. W. w Królewskiej Hucie. Program rewji sportowo-gimnastycznej jest następujący: Godz. 7—9 pływanię, godz. 9 finał drużyn młodocianych piłki nożnej o puchar, godz. 14 finał drużyn palanta i równocześnie zawody ciężkiej atletyki, godz. 15 biegi: 100, 400, 1500 metrów, bieg sztafetowy 4×100 m., godz. 15,30 występy gimnastyczne na prężniku, poręczach, koniu, jednocześnie na małym boisku rozgrywka w koszykówkę i piestówkę, godz. 16 a) skoki: o tyczce, w zwyczaj i w dal z rozbiegu, b) rzuty oszczepem, dyskiem i granatem, c) różne występy specjalne poszczególnych kół, d) piramidy, godz. 17,30 rozgrywka w piłkę nożną drużyn finałowych „Zgoda“ Bielszowice — K3. „Kresy“ Król. Huta o puchar Skarboferme. Po meczu ogłoszenie wyników i wręczanie nagród zwycięzcom. Od godz. 20-ej zabawa taneczna. W zawodach bierze udział około 300 członków Towarzystwa. Podczas występów koncertować będzie orkiestra Polskich Kopalń Skarbowych.

Świętochłowice. (Złot towarzystw wycieczkowych „Jaskółka“). W niedzielę, dnia 5-go sierpnia odbył się zlot okręgu król.-huckiego towarzystw wycieczkowych „Jaskółka“, połączony z popisami orkiestr mandolinowych. Zlot odbył się pod protektorem naczelnika gminy p. Wiktora Polaka I. Koncert na mandolinach wykonały towarzystwa wycieczkowe z Król. Huty i Świętochłowic pod kierownictwem p. Skowronka z Król. Huty. O godzinie 10,30 przed południem towarzystwa należące do okręgu oraz zaproszone towarzystwa miejscowe wzięły udział w nabożeństwie, które odprawił Wiel. ks. prof. Gajda w tutejszym kościele parafialnym. Po przerwie obiadowej, o godzinie 3-ej po południu, odbyły się popisy orkiestr mandolinowych na sali p. Michalika. W popisach wzięły udział niżej wymienione towarzystwa i to każde z utworami popisowymi: 1. Tow. „Jaskółka“ z Król. Huty z uwerturami „Fra Diavolo“ i „Wyprowadzenie z Serail“; 2. Tow. wycieczkowe „Jaskółka“ z Świętochłowic z uwerturą Lustspiel i walcem koncertowym „Wesele kwiatów“; 3. Tow. wycieczkowe z Wielkiej Dąbrówki wykonało pieśń „Ma Królowa“ i „Śpiew wojaków (marsz). Następnie odbyło się wręczenie nagród, według orzeczenia jury. Pierwszą nagrodę zdobyło Tow. wycieczkowe z Król. Huty z 77 punktami. Drugą nagrodę Tow. wycieczkowe z Świętochłowic z 69 punktami. Towarzystwo wycieczkowe z Wielkiej Dąbrówki osiągnęło 58 kropek. Po popisach odbył się koncert w ogrodzie p. Michalika, a po koncercie zabawa taneczna na sali. Wszyscy uczestnicy bawili się wesoło do godz. 2-ej w nocy. Zlot okręgowy towarzystw wycieczkowych „Jaskółka“ pozostanie długo w pamięci wszystkim uczestnikom. Byłtam.

— (Z kopalni „Niemcy“ i huty „Falwa“). W miesiącu lipcu było zatrudnionych na kopalni „Niemcy“ 1912 robotników. Wydobyto 59 tysięcy 680 tonn węgla. — „Falwa“ zatrudniła w zeszłym miesiącu 2312 robotników. Produkcja wynosiła 54 tysiące 55 tonn.

Zgoda w Świętochłowickiem. (Stan ludności). Liczba mieszkańców w lipcu wynosiła 2890, w tem 1406 kobiet. Katolików 2836, protestantów 48, żydów 5, bez wyznania 1 osoba.

Piekary Wielkie w Świętochłowickiem. (Obchody kalwaryjskie). Z okazji uroczystości Wniebow. N. Marji Panny odbędzie się u nas doroczny odpust z tradycyjnymi obchodami kalwaryjskimi. Obchody rozpoczynają się w wigilię uroczystego święta, we wtorek dnia 14 bm. o godzinie 5 po południu niezmierzonymi w kościele Matki Boskiej. Po niezmierzonymi powitanie parafian na Rajskim Placu. Potem wychodzi procesja z Matką Boską Umarłą do obchodów różańcowych na Kalwarię. Przy obchodach wygłoszone zostaną kazania. Na zakończenie procesja świetlna do grobu Matki Boskiej, gdzie zostanie wygłoszone ostatnie kazanie. W środę (w samą uroczystość Matki Boskiej) o godz. 5 rano Msza św. w kościele kalwaryjskim, kazanie i dalszy ciąg obchodów różańcowych. O godz. 10 sumowe kazania w kościele Matki Boskiej, na Rajskim Placu i w różnych miejscach na Kalwarii. Następnie uroczyste sumy w tych samych miejscach. Po południu o godz. 3 uroczyste niezmierzony z procesją. — Wiernych z blizsza i z dalsza zaprasza się serdecznie do wzięcia udziału w obchodach kalwaryjskich. Niechaj lud górnośląski jak dawniej tak i dziś przychodzi do Piekar, aby się uklonić i pomodlić przed cudownym obrazem Matki Boskiej Piekarskiej.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyzna. (Wydzierżawienie sklepów). W Kostuchnie, Wyrach i Murkach są do wydzierżawienia sklepy towarowe przy kopalniach. Chodzi o sklepy, które zarządy kopalni księcia pszczyńskiego dotychczas prowadziły na swój rachunek.

— (Pożar). Dnia 7 bm. wybuchł pożar w budynku mieszkalnym Pawła Bojdoła, na kolonii Sosna-Góra pod Mokrem. Pożar zniszczył dach budynku oraz częściowo inwentarz domowy. Ogień wybuchł wskutek wadliwej konstrukcji komina przy piecu piekarskim. Sąsiednie budynki były zagrożone, jednak wskutek energicznej akcji ratunkowej straży pożarnej nie zostały przez pożar uszkodzone.

Goczałkowice w Pszczyńskim. (Trup w Wiśle). W pobliżu mostu kolejowego znaleziono zwłoki mężczyzny, które, sądząc z nadgnicia, znajdowały się w wodzie przeszło 3 tygodnie. Istnieje przypuszczenie, że jest to trup samobójcy.

Krzyżanowice w Pszczyńskim. (Wydzierżawienie polowania). Zarząd gminy rzucił przetarg na wynajęcie polowania na gminnym obszarze. Przetarg i wydzierżawienie najwięcej dającym odbędzie się 19 sierpnia o godz. 4 po południu w gospodzie Polnika. Warunki dzierżawy są wyłożone do 14 sierpnia w urzędzie gminnym.

Pawłowice w Pszczyńskim. (Ważne dla rolników). Urzędowo donoszą, że w Goczałkowicach i Pawłowicach wygasa zaraza świń, więc do Goczałkowic i Pawłowic wolno było wywozić i przywozić.

Z Tarnogórskiego.

Tarnowskie Góry. (Sprawy podatkowe). Wydział powiatowy potwierdził uchwałę dodatkową w sprawie podatku budowlanego dla gmin Jedryska i Pniowiec. Na podstawie tej uchwały termin płatności pierwszej raty przypada na 15 września, a następny termin 15 lutego.

Bobrowniki—Piekary Rudne w Tarnogórskim. (Zaproszenie na odpust). Dnia 12 sierpnia obchodzi bobrownicka parafia doroczną uroczystość parafialną — odpust, który każdego roku bywa obchodzony nie tylko przez parafian, lecz także przez wiernych z sąsiednich parafii. Należy się spodziewać, że także w tym roku przybędą wierni z sąsiednich gmin na odpust parafii bobrownickiej. Kramarze mogą się ustawić w Piekarach Rudnych po lewej stronie szosy. Parafianin.

Z Śląska Opolskiego.

Dotkliwa lecz zasłużona kara.

Bytom. Przed bytowskim sądem ławniczym toczyła się we wtorek rozprawa przeciw szoferowi Sch. za lekkomyślne okaleczenie przechodzącej osoby. Na rozprawie stwierdzono, że szofer pędził samochodem jak szalony, przeto najechał na przechodnia i okaleczył go. Prokurator żądał 50 marek kary pieniężnej. Natomiast sąd ławniczy był nieco odmiennego zdania co do wymiaru kary i skazał lekkomyślnika na 1 miesiąc więzienia. — Gdyby wszystkie sądy podobne przestępstwa surowo karały, to byłoby też mniej nieszczęść samochodowych.

Zemścił się.

Bytom. Pewien kumpen popił w restauracji przy ulicy Długiej widocznie za dużo, bo rozpoczął burdę z gośćmi. Ci, nie namyślając się długo, uchwycili bratka i wyrzucili na ulicę na łeb i szyję. Ze złości grzmotnął pięścią w okno i wybił szybę wystawową. Zrobiła się jeszcze większa awantura; nadbiegło dwóch policjantów i spakowało awanturnika do aresztów policyjnych.

Gielda pieniężna i towarowa.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej
w dniu 8 sierpnia 1928 r.

Placono: za dolara amerykańskiego 8,88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43,18 złotych; za 100 franków francuskich 34,76 złotych; za 100 szylingów austriackich 125,46 złotych; za 100 koron czeskich 26,36 złotych; za 100 lirów włoskich 46,53 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171,23 złotych.

Warszawska giełda zbożowa

w dniu 8 sierpnia 1928 r.

Żyto stare 48—49. Żyto nowe 50—51. Owies krajowy 45—46. Makuch franko 56—58.

* Ceny bydła na centralnej targowicy w Mysłowicach. Spędzono: wołów 18, buhajów 137, jałówek 105, krów 688, świń 718, cieląt 46, razem 1712 zwierząt. Placono za kg. żywej wagi łącznie kosztami handlowymi:

Za woły i buhaje: 1,35—1,60 zł.

Za jałówki i krowy: 1,35—1,70 zł.

Za świnię: tuczne świnię ponad 150 kg. 2,50—2,50 zł., pełnomięsiste 120—150 kg. 2,40—2,45 zł., pełnomięsiste od 100—120 kg. 2,30—2,39 zł., pełnomięsiste od 80—100 kg. 2,00—2,29 zł.

Spędzono od 30 lipca do 3 sierpnia 1928 r.: wołów 19, krów 668, cieląt 75, buhajów 97, jałówek 81, świń 1400, razem 2340. Ogólny spęd o 650 sztuk więcej, niż w ostatnim okresie sprawozdawczym. Przebieg targu ożywiony.

* Ceny bydła na targowicy miejskiej w Poznaniu dnia 7 sierpnia 1928 r. Spędzono: 495 sztuk bydła, 2468 świń, 500 cieląt, 295 owiec, razem 3758 zwierząt.

Stadniki: pełnomięsiste, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej 144—148 zł., pełnomięsiste młodsze 140—150 zł., miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze 124 do 130 zł.

Jałówki i krowy: pełnomięsiste, wytuczone krowy, najwyższej wartości rzeźnej do 7 lat 172—180 zł., starsze wytuczone krowy i mniej dobre, młodsze krowy i jałówki 152 do 156 zł., miernie odżywione krowy i jałówki 130—140 zł., licho odżywione krowy i jałówki 108—116 zł.

Cielęta: najprzedniejsze cielęta tuczne 170 zł., średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki 152—156 zł., mniej tuczne cielęta i dobre ssaki 146—150 zł., liche ssaki 130—140 złotych.

Owce: starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżywione skopy i owce 130—149 zł., miernie odżywione skopy i owce 116 zł.

Swinię: pełnomięsiste od 120—150 kg. żywej wagi 216—220 zł., pełnomięsiste od 100—120 kg. żywej wagi 208 do 212 zł., pełnomięsiste od 80—100 kg. żywej wagi 200—204 zł., mięsiste świnię ponad 80 kg. 188—192 zł., maciory i późne kastraty 140—180 zł.

Przebieg targu ożywiony, na bydło spokojny.

Kradzieże z wybijaniem okien.

Bytom. W nocy z poniedziałku na wtorek wybił dotąd niewyśledzony sprawca okno wystawowe firmy Paulsen, Rynek 5 i skradł płaszcz męski, kurtkę-wiatrówkę i ubrańko chłopięce.

Wypadek budowlany.

Bytom. We wtorek przed południem zaszedł przy budowie liceum katolickich siostr przy ulicy Piekarskiej wypadek, który na szczęście nie przybrał groźniejszych rozmiarów. Wózek z zaprawą murarską windowany do góry, zerwał się z wysokości 3-go piętra i spadł na bruk. Szczęściem nazwać można, że nikt z robotników nie poniósł szwanku.

Kopnięty przez konia.

Miechowice. We wtorek wieczorem został szkolarz Józef St. kopnięty przez konia w podbrzusze i odniósł dotkliwe okaleczenia wewnętrzne. W groźnym stanie odstawiono biedaka do szpitala knapszaftowego. (Niech to będzie przestroga dla ojców, by dzieci swoje pouczali, że nie należy się zbliżać do obcych koni).

Wybory do Rady Zakładowej na kopalni „Abwehr“.

Mikulczyce. Na kopalni „Abwehr“ w Mikulczycach odbędą się wybory do Rady Zakładowej (Betriebsräte) w piątek 17 i sobotę 18 sierpnia. Wzywamy wszystkich naszych druhów, aby dołożyli wszelkich starań, by kandydatów z listy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego przeprowadzić. Na kandydatów czołowych listy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego postawiliśmy druhów Pawła Broję, Karola Strużynę i Franciszka Śliwkę, którzy z swej dotychczasowej pracy w radzie zakładowej całej załóżce kopalni „Abwehr“ są dobrze znani. Jest obowiązkiem naszych druhów, pracujących na kopalni „Abwehr“ wziąć jak najliczniejszy udział w wyborach i nie tylko samym swe głosy na listę Z. Z. P. oddać, ale dopilnować i przekonać wszystkich innych współrodaków, by tak samo na listę naszą głosowali. Dotąd na kopalni „Abwehr“ byliśmy zawsze pod tym względem na przodzie, to też spodziewamy się, że cała załoga dobrze się namyśli i swój głos odda na kandydatów z listy ZZP., którzy dotąd w radzie zakładowej sprawie robotniczej jak najlepiej służyli.

Mamy nadzieję, że wszyscy robotnicy kopalni „Abwehr“ okażą tyle dojrzałości, że bez większych krzyków i hałasów agitacyjnych, głosować będą tylko na listę Z. Z. P. i wybiorą radnych zakładowych, jakimi są Broja Paweł, Strużyna Karol, Śliwka Franciszek i inni.

Psia wiśnia powodem śmierci.

Rudy, pow. gliwicki. Do tutejszej lecznicy przywieziono 7-letniego synka karczmarza Wilczka z Zwonowic w powiecie rybnickim. Nieostróżny chłopiec najadł się psich wisień (Tollkirsche), po których ciężko zachorował na zatrucie. Mimo zabiegów lekarskich, chłopiec po kilku godzinach zmarł wśród wielkich bólów.

Skutki zazdrości.

Zabrze. Pewien sprzedawca lodów podejrzewał swą narzeczoną o niewierność. Los zrzucił, że we wtorek trafił ją z innymi amantami spacerującą. Nie myśląc wiele, wydobyl noża i zadał niewiernej kilka pchnięć. Dziewczyna upadła na ulicę całą krwią zalana. Odstawiono ją w groźnym stanie do lazaretu a zazdrośnika do więzienia.

Premjowanie źrebiąt.

Koźle. Z okazji licytacji źrebiąt rasy oldenburskiej, urządzonej przez związek hodowców koni oldenburskich, odbyło się równocześnie premjowanie źrebiąt-kłaczek tegorocznych. Nagrody otrzymali: August Makosch, Lichina, srebrny medal i 75 mk., Antoni Gnifka, Lichinia, brązowy medal i 75 mk., Antoni Tłuczyk, Dębowa, obraz i 75 mk., Franciszek Lipka, Stradonia, obraz i 75 mk., Antoni Piechula, Podlesie, obraz i 50 mk., Jan Lipok, Suchałona, obraz i 50 mk., Leon Barteczko, Kłodnica, Jan Piecyk, Zakrzów po obrazie i 25 mk. Na powyższe nagrody złożyły się dary wydziału powiatu kozielskiego i górnośląskiej izby rolniczej. Nagrody otrzymali tylko tacy hodowcy, którzy swoje źrebięta zatrzymali dla własnego przychowku. Źrebięta wystawione na sprzedaż, nagrody nie dostały.

Zmarła na zatrucie krwi.

Przewóz, pow. kozielski. Żona robotnika Staniędy okaleczyła się przed kilku dniami kawałkiem drutu na prawem ramieniu. Kobieta na małą ranę nie zważała początkowo. Nagle zachorowała na zatrucie krwi, co spowodowało śmierć młodej mężatki. Liczyła dopiero 30 lat i pozostawiła cztery małoletnie dzieci.

Z całej Polski.

Zakopane. (Szkoły wyrządzone przez pożary). Według obliczeń zarządu dóbr w Zakopanem straty powstałe wskutek pożaru w lasach tatrzańskich są następujące: w Roztoce spłonęła kosodrzewina i grubsze drzewa na przestrzeni 94 morgów, w Kościeliskach tylko kilka morgów, ogólne straty dochodzą do 80 000 złotych.

Cieszyn. (Nieszczęśliwy wypadek przy strzelaniu). Dnia 7 sierpnia podczas próbnego strzelania wojskowego w gminie Wielkie Góry—Pogórze, trafiła zabłąkana kula karabinowa Marię Smolarską zamieszkałą w Wielkich Górkach, zajętą pracą w polu. Kobieta została okaleczona w nogę powyżej kolana. Ranę udzielił pierwszej pomocy dr. Frenstacki ze Skoczowa. Lekarz kulę wydobyl. Smolarzowej nie grozi niebezpieczeństwo utraty życia, ani nie pozostanie kaleką, gdyż kość nie została okaleczona.

Ustron. (Kradzież). Od połowy maja do 7 sierpnia rb. skradli nieznani sprawcy z hali maszyn w kamieniołomie Olosfona w Ustroniu 5 skórzanych pasów popedowych, mianowicie jeden 12 m. długi i 12 cm. szeroki, cztery po 10 metrów długie i 10 cm. szerokie, wartości 2500 zł.

17-ta Loteria Państwowa.

4-ta klasa — 1-szy dzień.

W pierwszym dniu ciągnięcia 4-ej klasy 17ej państwowej loterii klasowej główne wygrane dły na numery następujące:

80 000 zł. nr. 41850.
40 000 zł. nr.: 86444.
20 000 zł. nr.: 64282.
10 000 zł. nr. 52833.
5 000 zł. nr. 146703.
2 000 zł. nr.: 8108 33327.
1 000 zł. nr. 128535.
800 zł. nr.: 13972 22229 39695 55075 120088 120089 120090 120091 120092 120093 120094 120095 120096 120097 120098 120099 120100 120101 120102 120103 120104 120105 120106 120107 120108 120109 120110 120111 120112 120113 120114 120115 120116 120117 120118 120119 120120 120121 120122 120123 120124 120125 120126 120127 120128 120129 120130 120131 120132 120133 120134 120135 120136 120137 120138 120139 120140 120141 120142 120143 120144 120145 120146 120147 120148 120149 120150 120151 120152 120153 120154 120155 120156 120157 120158 120159 120160 120161 120162 120163 120164 120165 120166 120167 120168 120169 120170 120171 120172 120173 120174 120175 120176 120177 120178 120179 120180 120181 120182 120183 120184 120185 120186 120187 120188 120189 120190 120191 120192 120193 120194 120195 120196 120197 120198 120199 120200 120201 120202 120203 120204 120205 120206 120207 120208 120209 120210 120211 120212 120213 120214 120215 120216 120217 120218 120219 120220 120221 120222 120223 120224 120225 120226 120227 120228 120229 120230 120231 120232 120233 120234 120235 120236 120237 120238 120239 120240 120241 120242 120243 120244 120245 120246 120247 120248 120249 120250 120251 120252 120253 120254 120255 120256 120257 120258 120259 120260 120261 120262 120263 120264 120265 120266 120267 120268 120269 120270 120271 120272 120273 120274 120275 120276 120277 120278 120279 120280 120281 120282 120283 120284 120285 120286 120287 120288 120289 120290 120291 120292 120293 120294 120295 120296 120297 120298 120299 120300 120301 120302 120303 120304 120305 120306 120307 120308 120309 120310 120311 120312 120313 120314 120315 120316 120317 120318 120319 120320 120321 120322 120323 120324 120325 120326 120327 120328 120329 120330 120331 120332 120333 120334 120335 120336 120337 120338 120339 120340 120341 120342 120343 120344 120345 120346 120347 120348 120349 120350 120351 120352 120353 120354 120355 120356 120357 120358 120359 120360 120361 120362 120363 120364 120365 120366 120367 120368 120369 120370 120371 120372 120373 120374 120375 120376 120377 120378 120379 120380 120381 120382 120383 120384 120385 120386 120387 120388 120389 120390 120391 120392 120393 120394 120395 120396 120397 120398 120399 120400 120401 120402 120403 120404 120405 120406 120407 120408 120409 120410 120411 120412 120413 120414 120415 120416 120417 120418 120419 120420 120421 120422 120423 120424 120425 120426 120427 120428 120429 120430 120431 120432 120433 120434 120435 120436 120437 120438 120439 120440 120441 120442 120443 120444 120445 120446 120447 120448 120449 120450 120451 120452 120453 120454 120455 120456 120457 120458 120459 120460 120461 120462 120463 120464 120465 120466 120467 120468 120469 120470 120471 120472 120473 120474 120475 120476 120477 120478 120479 120480 120481 120482 120483 120484 120485 120486 120487 120488 120489 120490 120491 120492 120493 120494 120495 120496 120497 120498 120499 120500 120501 120502 120503 120504 120505 120506 120507 120508 120509 120510 120511 120512 120513 120514 120515 120516 120517 120518 120519 120520 120521 120522 120523 120524 120525 120526 120527 120528 120529 120530 120531 120532 120533 120534 120535 120536 120537 120538 120539 120540 120541 120542 120543 120544 120545 120546 120547 120548 120549 120550 120551 120552 120553 120554 120555 120556 120557 120558 120559 120560 120561 120562 120563 120564 120565 120566 120567 120568 120569 120570 120571 120572 120573 120574 120575 120576 120577 120578 120579 120580 120581 120582 120583 120584 120585 120586 120587 120588 120589 120590 120591 120592 120593 120594 120595 120596 120597 120598 120599 120600 120601 120602 120603 120604 120605 120606 120607 120608 120609 120610 120611 120612 120613 120614 120615 120616 120617 120618 120619 120620 120621 120622 120623 120624 120625 120626 120627 120628 120629 120630 120631 120632 120633 120634 120635 120636 120637 120638 120639 120640 120641 120642 120643 120644 120645 120646 120647 120648 120649 120650 120651 120652 120653 120654 120655 120656 120657 120658 120659 120660 120661 120662 120663 120664 120665 120666 120667 120668 120669 120670 120671 120672 120673 120674 120675 120676 120677 120678 120679 120680 120681 120682 120683 120684 120685 120686 120687 120688 120689 120690 120691 120692 120693 120694 120695 120696 120697 120698 120699 120700 120701 120702 120703 120704 120705 120706 120707 120708 120709 120710 120711 120712 120713 120714 120715 120716 120717 120718 120719 120720 120721 120722 120723 120724 120725 120726 120727 120728 120729 120730 120731 120732 120733 120734 120735 120736 120737 120738 120739 120740 120741 120742 120743 120744 120745 120746 120747 120748 120749 120750 120751 120752 120753 120754 120755 120756 120757 120758 120759 120760 120761 120762 120763 120764 120765 120766 120767 120768 120769 120770 120771 120772 120773 120774 120775 120776 120777 120778 120779 120780 120781 120782 120783 120784 120785 120786 120787 120788 120789 120790 120791 120792 120793 120794 120795 120796 120797 120798 120799 120800 120801 120802 120803 120804 120805 120806 120807 120808 120809 120810 120811 120812 120813 120814 120815 120816 120817 120818 120819 120820 120821 120822 120823 120824 120825 120826 120827 120828 120829 120830 120831 120832 120833 120834 120835 120836 120837 120838 120839 120840 120841 120842 120843 120844 120845 120846 120847 120848 120849 120850 120851 120852 120853 120854 120855 120856 120857 120858 120859 120860 120861 120862 120863 120864 120865 120866 120867 120868 120869 120870 120871 120872 120873 120874 120875 120876 120877 120878 120879 120880 120881 120882 120883 120884 120885 120886 120887 120888 120889 120890 120891 120892 120893 120894 120895 120896 120897 120898 120899 120900 120901 120902 120903 120904 120905 120906 120907 120908 120909 120910 120911 120912 120913 120914 120915 120916 120

Program Zjazdu Legionowego w Wilnie.

Warsza. (PAT.) Ogłoszony już został ostateczny program Zjazdu Legionistów w Wilnie.

W sobotę wieczorem capstrzyk orkiestr wojskowych i iluminacja miasta.

W niedzielę o godz. 8.10 powitanie na dworcu kolejowym pana marszałka i gości. O godz. 10 nabożeństwo w katedrze, poczem nastąpi poświęcenie sztandaru Zw. Leg. okr. Wileńskiego na placu przed katedrą i przemówienie ks. biskupa Bandurskiego oraz pochód na górę Zamkową, gdzie nastąpi złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza. O godzinie 12.30 akademja w sali miejskiej, po której wspólny obiad w ogrodzie Bernardyńskim.

Po południu o godz. 15.45 odczyt pana marszałka w Teatrze „Reduta”.

Wieczorem o godz. 8.30 fragmenty „Sułkowskiego” w wykonaniu zespołu „Reduty” na dziedzińcu pałacu reprezentacyjnego, zaś o godz. 21 wieczorą, wydana przez miasto dla uczestników Zjazdu w ogrodzie pałacu reprezentacyjnego. W czasie wieczery dawny zespół teatru polowego 1-szej dyw. leg. odegra sztukę „Legun w niebie”.

W poniedziałek wycieczki do Werek, do Trok i zwiedzanie miasta.

Berlin. (PAT.) „Berliner Tageblatt” w depeszy z Kowna stwierdza, że nastroj tamtejszy w stosunku do dalszego rozwoju konfliktu polsko-litewskiego jest znacznie spokojniejszy. Spodziewają się w Kownie, że kongres legionistów w Wilnie nie będzie miał skutków zewnętrzno-politycznych, i że mające się odbyć rokowania w Genewie będą miały przebieg normalny. Kowno ożywione jest pod tym względem chęcią życzliwego odniesienia się do tych rokowań i umożliwienia dojścia do porozumienia. Do tych informacji „Berliner Tageblatt” dodaje komentarz, dotyczący alarmów, rozgłaszanych w ostatnich dniach przez pewną część prasy niemieckiej, szczególnie zaś w Prusach Wschodnich, a odnoszących się do rzekomych koncentracji wojsk polskich wzdłuż granicy Polski i Wschodnich Prus. „Berliner Tageblatt” stwierdza, że jakkolwiek w tak zw. korytarzu polskim odbywają się manewry, to jednak wszelkie obawy, związane z tym faktem, są bezpodstawne, ponieważ ilość wojsk manewrujących jest zupełnie normalna. Specjalnych zaś zarządzeń mobilizacyjnych nigdzie nie zauważono. Obecne napięcie polityczne między Polską a Litwą nie może być powodem do żadnego zaniepokojenia, ponieważ obaj partnerzy zgłaszają się do stołu konferencyjnego.

Otwarcie szkoły imienia nadprez. Proskego

Racibórz. (WTB.) W obecności nadprezydenta Proskego odbyło się uroczyste poświęcenie nowego budynku szkoły imienia Prezydenta Proskego. Po nabożeństwie uroczystość zajął nadburmistrz Kaschny, który podniósł znaczenie szkoły niemieckiej jako ważnej broni w duchowej walce o dziecko i wychował zaslugi nadprezydenta Proskego około dojścia do skutku tej szkoły. Następnie ks. Schulz poświęcił budynek, poczem wygłosił nadprezydent Proske przemówienie, zakończone okrzykiem na cześć ojczyzny i prezydenta Rzeszy.

Lot Polski i małej koalicji.

Białogrod. (PAT.) We czwartek zrana przybyli tu z Bukaresztu lotnicy, biorący udział w rajdzie państw Małej Ententy i Polski. Lądowanie odbyło się w pobliżu Białogrodu, gdzie mimo wczesnej pory samoloty witane były przez liczne tłumy publiczności. Samoloty przybywały i po krótkim odpoczynku odlatywały w dalszą drogę do Pragi przez Zagrzeb.

Praga. (PAT.) Raid samolotowy Małej Ententy i Polski zakończył się w czwartek w Pradze. Pierwsze miejsce zajął aparat czechosłowacki, drugie rumuński, 3 i 4 czechosłowacki, 5 jugosłowiański 6 polski.

Oficerowie rumuńscy w Gdyni.

Gdynia. (PAT.) Przybyła tu wycieczka oficerów rumuńskich sztabu generalnego w liczbie dwudziestu paru osób. Wycieczkę powitali na dworcu w Gdyni przedstawiciele miasta i władz wojskowych.

Czy kard. Gasparri ustąpi?

Paryż. (WTB.) Niektóre dzienniki donoszą, że sędziwy kardynał Gasparri zamierza ustąpić w październiku ze stanowiska sekretarza stanu, a to z tego powodu, że stan jego zdrowia pozostawia wiele do życzenia. Jako jego następcę wymieniają w pierwszej linii nuncjusza w Budapeszcie, księdza Orsenito. Wraz z ustąpieniem kard. Gasparriego nastąpiłyby daleko idące zmiany w dyplomacji watykańskiej.

Obrady kongresu socjalistycznego.

Bruksela. (WTB.) Na odbywającym się tutaj kongresie socjalistycznym przedstawiciel socjalistów angielskich omówił międzynarodowe położenie gospodarcze po wojnie i postawił wniosek poddania banków instytucji finansowych pod kontrolę rządów. Wniosek ten został przyjęty.

Przedstawiciel Francji, Faure, przypomniał, że socjaliści francuscy zwalcza swego czasu obsadzenie Zagłębia Ruhry, a dzisiaj żądają opróżnienia Nadrenji, gdyż tylko tym sposobem nastąpić może prawdziwe zbliżenie między Francją a Niemcami.

Następnie domagano się podpisania przez wszystkie państwa układu o 8-godzinny czas pracy, przy czem atakowano ostro rząd angielski, który w interesie kapitalistów broni się przed tem. Wyrażono także nadzieję, że obecny rząd socjalistyczny w Niemczech postara się o rychłe ratyfikowanie tej mowy.

Spadek po Loewensteinie.

Londyn. (WTB.) Dzienniki donoszą, że jak się okazało, milioner Loewenstein, który niedawno w tajemniczy sposób znalazł śmierć w nurtach kanału La Manche, wypadłszy ze swego samolotu, pozostawił 160 milionów marek majątku. Majątek ten przypadł w połowie wdowie, a w drugiej połowie synowi. W ostatnich trzech tygodniach przed śmiercią stracił Loewenstein 240 milionów marek.

Przed podpisaniem paktu przeciw wojnie

Berlin. (PAT.) Donoszą do prasy tutejszej z Paryża, że w porozumieniu z Kellogiem rząd francuski przesłał onegdaj 7-miu mocarstwom locarneskim, oraz dominjom angielskim oficjalne zaproszenia do podpisania paktu antywojennego. Odpowiedzi na zaproszenia te oczekuje francuskie ministerstwo spraw zagranicznych z końcem bieżącego tygodnia.

Co do zaproszenia innych państw a przedewszystkiem Hiszpanji — nie zapadła jeszcze decyzja ostateczna, ale wykluczeniem jest niemal, aby zajęć miała jakieś zmiany wskutek stanowczego postanowienia Kelloga niepowiększania listy zaproszeń, celem uniknięcia niezadowolenia wśród tych państw, które w ostatniej chwili chciałyby przyłączyć się do tego uroczystego aktu. Po podpisaniu paktu przez zaproszone mocarstwa, inne państwa będą mogły przyłączyć się do niego. W ten sposób unikniętoby zasiadania przy jednym stole z Cziczeringem.

Kongres byłych uczestników wojny.

Berlin. (PAT.) W sali posiedzeń Sejmu pruskiego odbyło się uroczyste otwarcie międzynarodowego kongresu byłych uczestników wojny. W otwarciu wzięli udział przedstawiciele rządu Rzeszy, rządu pruskiego, Ligi Narodów i Międzynarodowego Urzędu Pracy w Genewie oraz reprezentanci niemieckich towarzystw pacyfistycznych. Przemówienie inauguracyjne wygłosił prezes związku francuskiego Viale, podkreślając, że kongres ma charakter pokojowy i ma na celu zmanifestowanie zbratania narodów, poróżnionych przez wojnę. Przewodniczącym kongresu wybrany został delegat niemiecki Maroke, wiceprezesami przedstawiciele Francji, Czechosłowacji, Polski i Austrii.

Manewry floty rosyjskiej na brzegach Szwecji.

Berlin. (PAT.) Biuro Wolffa donosi z Malmo, że flota sowiecka urządziła ćwiczenia morskie w pobliżu wschodniego wybrzeża Szwecji, Szwedzka straż nadbrzeżna stwierdziła, że flotyla składa się z trzech okrętów wojennych, 7 łodzi torpedowych i jednego okrętu rezerwowego. Dalsze ćwiczenia odbywały się w nocy.

Wakacje ministrów skończone.

Berlin. (PAT.) Kanclerz Rzeszy Müller przybył w czwartek z wywczasów letnich. Będzie on przewodniczył na jutrzejszej naradzie gabinetowej i weźmie udział w dniach 11 i 12 bm. w uroczystościach z okazji święta konstytucji wejmarskiej.

Nobile u Mussoliniego.

Rzym. (PAT.) W czwartek zrana Mussolini przyjął generała Nobile, który złożył premierowi pierwszą relację w sprawie rozbicia sterowca „Italia”.

1000 ludzi spalonych żywcem.

Batavia. (PAT.) Oficjalny telegram prezydenta wyspy Timor, który znajduje się w drodze na parowcu „Merel”, podaje szczegóły olbrzymiego wybuchu wulkanu Rokatinda na wyspie Palceweh, który nastąpił w pierwszych dniach sierpnia. Siędem wiosek jest całkowicie zniszczonych od pożaru. Około 1000 osób spaliło się żywcem, podczas gdy 600 osób odniosło rany od kamieni, wyrzucanych przez krater wulkanu. Wskutek trzęsienia ziemi, które towarzyszyło wybuchowi, wybrzeża wyspy zostały zalane wodą, co pociągnęło nowe ofiary. Istnieje obawa, że 9 miejscowych statków zatoneło wraz z załogą.

Śmierć na posterunku.

Rzym. (Tel. wł.) O tragicznym losie, którego ofiarą padła załoga włoskiej łodzi podwodnej F. 14, donoszą pisma wstrząsające szczegóły. Telegrafista łodzi tej był w stałym kontakcie z aparatem radiowym umieszczonym w innej łodzi podwodnej, F 15, która opuściła się na kilka metrów, aby stwierdzić dokładnie położenie zatopionej. Na pierwsze zapytanie odpowiedział telegrafista: „Mamy trzech zabitych. Woda wdarła się do tylnej części łodzi. Łódź zaryła się na dno morza”. Niedługo potem telegrafista sygnalizował, ży wytwarzają się trujące gazy wskutek połączenia się wody morskiej z akumulatorami. Zawiadomił również, że usiłowania nurków, doprowadzenia świeżego powietrza, nie osiągnęły rezultatu. Z powodu gazów położenie załogi jest krytyczne. Telegrafista prosił o pospiech w ratowaniu. W nocy sygnały stawały się coraz słabsze. W pewnym momencie telegrafista sygnalizował: „Jesteśmy zgubieni” — poczem jeszcze kilka kropek i kresek bez związku — aż wreszcie aparat zamilkł.

Po wyciągnięciu łodzi na powierzchnię, znaleziono zmarłego telegrafistę przy aparacie, z rękami, spoczywającymi na klawiaturze aparatu.

Śmierć w. księcia Badenji.

Berlin. (PAT.) Z Karlsruhe donoszą o śmierci byłego wielkiego księcia Badenji Fryderyka II. Zmarły liczył lat 71. Siostra byłego księcia jest obecną królową szwedzką.

Kłeski pożarów.

Praga. (WTB.) We wsi Szögy pod Parkanami wybuchł pożar, który wskutek silnego wiatru rozszerzał się z niesłychaną szybkością. Pastwą płomieni stało się 173 domów. Przeszło 200 osób jest bez dachu. Kilkoro dzieci zginęło w płomieniach.

Tego samego dnia wybuchł pożar w Loschütz na Morawach. Spłonęło 155 domów i wieża ratuszowa.

Berlin. (WTB.) W Luhe, w górnym Palatynacie wybuchł pożar wskutek krótkiego spiecia przy młocarni elektrycznej jednego z gospodarzy. Pożar rozszerzył się na inne budynki i wkrótce ogarnął całą wieś. Spłonęło 50 domów oraz wiele stodoł ze wszystkimi zbiorami. Także prawie całe budło padło ofiarą ognia.

Płonący okręt.

Rzym. (Tel. wł.) W ubiegłej nocy zapalił się u wybrzeża statek wiozący naftę. W jednej chwili statek stanął w płomieniach i po dłuższym czasie zatonął. Kilku ludzi z załogi nie zdołało się uratować i padli ofiarą rozszalałego żywiołu.

Pożar we dworze.

Gliwice. (WTB.) We czwartek w południe zaalarmow. straż pożarną do majątku Szobiszowice, gdzie wybuchł pożar w budynku mieszkalnym. Dzięki energicznej akcji straży zdołano ocalić od ognia stodoły ze zbiorami. Spłonął tylko częściowo budynek mieszkalny.

Program radiowy

Sobota, dnia 11 sierpnia 1928.

Katowice, fala 422 m.: 16.40 Komunikaty Polsk. Zw. Zrzesz. Gosp. Woj. Śl. — 17.00 Skrzynka pocztowa radiostacji katowickiej dla dzieci — 17.25 Odczyt p. t. „Pieśń muzyki Chopina” (z ilustracją muzyczną) wygl. prof. Karol Hławiczka. — 18.00 Transmisja z Warszawy. Program dla dzieci — 19.00 Rozmaitości — 19.30 Odczyt z cyklu: „Szkice z Niwy Polskiej Śląska” — wygłosi wizytator dr. Farnik — 19.55 Komunikat rolniczy z Warszawy — 20.15 Transmisja koncertu popularnego z Warszawy — 22.00 Sygnał czasu oraz komunikaty: lotn.-meteor. i P. A. T. — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa, fala 1.111 m.: 12.00 Muzyka z płyt gramofonowych — 13.00 Sygnał czasu i komunikaty — 15.00 Komunikaty meteorologiczne i gospodarcze — 18.00 Program dla dzieci — 19.00 Rozmaitości — 19.55 Komunikat rolniczy — 20.15 Koncert popularny — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.50 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.: 13.00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej i komunikaty — 17.00 Muzyka z płyt gramofonowych — 17.25 Odczyt — 18.00 Transmisja programu dla dzieci z Warszawy — 19.00 Rozmaitości — 19.30 Przegląd polityki zagranicznej z ub. tygodnia — 19.55 Komunikat rolniczy — 20.15 Transmisja koncertu popularnego z Warszawy — 22.50 Muzyka taneczna.

Poznań, fala 344.8 m.: 7.00 Gimnastyka poranna — 13.00 Sygnał czasu i muzyka gramofonowa — 14.00 Giełdy: pieniężna, zbożowa i towarowa — 18.00 Program dla dzieci (Transmisja z Warszawy) — 22.00 Komunikaty gospodarcze — 20.15 Koncert popularny (Transmisja z Warszawy) — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.40 Muzyka taneczna — 24.00 XXI. koncert nocny.

Wrocław, fala 322.6 m.:

Gliwice, fala 250 m.: 16.00 Przegląd bibliograficzny — 16.30 Koncert radioorkiestry — 18.15 Dziesięć minut esperanta — 19.30 Fryderyk Ludwik Jahn — 20.30 Transmisja z Berlina — 22.30 Muzyka taneczna.

Berlin, fala 488.9 m.: 12.00 Transmisja z Reichstagu — 16.30 Wrażenia z podróży po Bałkanach — 17.00 Wesoła audycja — 17.30 Koncert lekki — 19.00 do 20.00 Trzy odczyty — 20.30 Transmisja koncertu z opery. Następnie muzyka z hotelu Esplanada — 22.30 Muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.: 11.00 Poranek muzyczny — 16.00 Koncert popołudniowy — 17.50 Akademia muzyczna — 18.40 Wesołe przygody sportowe — 19.45 Operetka w 3 aktach „Susi”. Następnie muzyka taneczna.

SPORT

Śląski Dzień Propagandy Piłki Nożnej.

Zarząd Śl. Związku Piłki Nożnej urządził w dniu 15 sierpnia w Katowicach „Dzień Propagandy Piłki Nożnej” połączony z obchodami przez ulice miasta Katowic, oznaczeniem graczy, którzy ponad 10 lat czynnie występują w drużynach i przeprowadza imprezy sportowe na pięciu boiskach miasta Katowic, a mianowicie: Pogoni, Kolejowego, Policyjnego, I. F. C. i Diany systemem siedemkowym o nagrody, w których biorą udział 120 drużyn.

Tak w pochodzie, jak i w zawodach popołudniowych, biorą udział wszystkie należące do Związku Towarzystwa udział.

Protoktorat zechciał łaskawie przyjąć p. wojewoda dr. Michał Grażyński, marszałek sejmiku dr. Wolny i generał 23 dyw. dr. Zajac.

Do komitetu honorowego poprosił zarząd: Bonczę-Uzdowskiego, gen. dyw. prezesa Polskiego Związku Piłki Nożnej, dr. Cetnarowskiego, honorow. prez. Polsk. Zw. Piłki Noż. Dobrzyckiego inż. prez. dyr. Kolei w Katowicach, dr. Kocura Adama, prezydenta Katowic, Pongracza prezydenta miasta Bielska, dr. Saloniego nacz. Wydz. Śl. Urzędu Wojew. i prezesa Śl. Rady Sport., dr. Spaltensteina prezydenta miasta Król. Huty, Ulrycha pułkownika sztabu gen. prezesa Zw. Polskich Zw. Sport. Żółtaszka inspekt. główn. komendanta policji Wojew. Śląskiego.

Głosy naszych czytelników.

Od jednego z przyjaciół naszego pisma otrzymujemy następujące uwagi:

Od czasu do czasu pojawiają się w gazetach ogłoszenia astrologów, którzy z gwiazd chcą ludziom powiedzieć, czy będą szczęśliwi w życiu, czy się dobrze mieć będą i t. p.

Już cię szczęśliwym pragnie być każdy człowiek. Ale to szczęście nie jest zapisane na gwiazdach, lecz w „księdze żywota”, jak święty Paweł się wyraża. A do tej „księgi żywota” dostanie się ten, co wiodł życie z Bogiem i umierał w Łasce Boskiej.

Boskiej.

O przyszłości ludzkiej bądźto szczęśliwej, czy też nieszczęśliwej, nikt nie wie, jak jeno Bóg. Bo jeno Bóg jest wszechwiedzący. A ponieważ Bóg jest i wszechdobroliwy, to też On życzy ludziom, iżby im się dobrze powodziło. Nie przeznacza On ludziom takiego lub owakiego życia. Przeciwnie On dał człowiekowi wolną wolę. Tak człowiek sam, wolą swoją przy pomocy Łaski Boskiej kształtuje swoją szczęśliwość.

Katolik wierzy w Opatrzność Boską, która prowadzi ludzi dobrej woli do Swej Chwały, do prawdziwej szczęśliwości.

Jeden z czytelników.

Krótko-zwięźłowato.

Jedynym krajem w Ameryce, który nie zaprowadził u siebie telefonów, jest Paragwaj.

Pierwsza wystawa międzynarodowa odbyła się w roku 1851 w Londynie.

Dzieci rosną najszybciej w pierwszych sześciu miesiącach.

Najwyżej położonym mieszkaniem ludzkim jest klasztor budystyczny Ilaine w Tybecie, który znajduje się na wysokości 6000 metrów.

U szarańczy znajdują się przyrządy słuchu na przednich nogach.

Największy chłód w danym dniu daje się uczuć zwykle krótko po zachodzie słońca.

Biała ludność ziemi powiększa się rocznie o 5 milionów ludzi.

Kataru dawniej nie uważano za chorobę, tylko za czyszczenie mózgu, z którym nos miał mieć pewną łączność.

Odpowiedzi redakcji.

J. J. Borowawieś. 700 mkn. przedwojennych równa się 864,18 złotych.

Fr. La. Ruda. Radzimy zwrócić się do Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Katowicach.

P. K. Należy postarać się o zezwolenie z Dyrekcji Cel w Mysłowicach na przewiezienie roweru bez opłaty.

P. B. Kończyce. 5000 mkn. przedwojennych równa się 6172,83 złotych. Ile z tych pieniędzy kasa wypłaci, nie można podać, gdyż jest to zależne od majątku danej kasy.

W. L. Brzezinka. Szkoła mistrzów, Oddział elektro-techniczny, w Bielsku.

Sprawy towarzystw.

Katowice. Miesięczne posiedzenie Katolickiego Kółka Abstynentów odbędzie się w niedzielę, dnia 12 sierpnia po południu o godz. 4,30 w Domu Związkowym przy kościele Najśw. Panny Marii. Ważny referat! Zaprasza się wszystkich członków i przyjaciół trzeźwości.

Ruda. Posiedzenie Katolickiego Kółka Abstynenckiego w Rudzie odbędzie się w niedzielę, dnia 12 sierpnia po południu o godz. 6-iej w gimnazjum żeńskim. Zaprasza się wszystkich członków i zwolenników trzeźwości.

Ruda. Wielki festyn ludowy połączony z wystawą przeciwalkoholową odbędzie się w środę, dnia 15 sierpnia r.b. (w święto Wniebowzięcia Najśw. Panny Marii) w Rudzie w parku hrabiego Balestrema. Na tę uroczystość zaprasza się wszystkich obywateli z Rudy i okolicy.

Rybnik. (Zaproszenie). W piątek, dnia 10 sierpnia r.b. o godz. 8-iej wiecz odbędzie się w lokalu klubowym u p. Cielonia, plac Wolności, nadzwyczajne zebranie miesięczne. Uprasza się wszystkich członków czynnych i nieczynnych o jak najliczniejsze i punktualne przybycie. Bardzo ważne sprawy! Zarząd KS. Rybnik 20.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik” spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr.

W NOWEJ WSI

Załatwia wszelkie czynności bankowe
Przyjmuje wkłady oszczędnościowe na dogodnych warunkach.
Członkom udziela kredytu.

Sprzedaż jubileuszowa!

Ceny ważne do 31. 8. 1928.

Zegary stojące, bijące podwójnie, fabrykat Gustawa Beckera od 225 zł.
Pojedyncze werki od 135 zł.
Zegary salonowe, idące 14 dni, bijące, fabrykat Gustawa Beckera, szkło w oprawie mosiężnej od 63 zł.
Małe zegarki męskie, próby 585 z dwoma kopertami, anker, 15 rubinów, fabrykat szwajcarski od 175 zł.
Zegarki kieszonkowe „Omega” od 50 zł.

Na wszystkie inne towary udzielam 10% rabatu!!

Wilh. Scholz

Skład zegarów i wyrobów ze złota
Szarlej, Przystanek tramwajowy. Telefon 46.

Piotr Kamiński, Królewska Huta

ulica Wolności, narożnik ulicy Sienkiewicza.

Skład konfekcji męskiej

pierwszorzędny dział krawiecki

Meble

Jadalki • sypialki
pokoje męskie
kuchnie • jako też
meble pojedyncze i
wyroby tapicerskie

dostarcza przy wolnej dostawie do domu za gotówkę i na raty po cenach najniższych

Bracia Jojko magazyn mebli
Tarnowskie Góry • Nowy Rynek.

Ogólny wybór

MEBLI

z własnej stolarni i tapicerni
po cenach fabrycznych
poleca

E. Winkler — Rybnik

ul. Kościelna i św. Jana 2.

Tel. 1040. Konto Bank Polski Rybnik.

Bank Ludowy

Spółdzielnia z nieogr. odpowiedzialnością.

Wielkie Hajduki, ul. Ratuszowa 2

Telefon nr. 1002.

Jedyny bank na miejscu

przyjmuje depozyta za wypowiedzeniem tygodniowym - kwartalnym, miesięcznym - półrocznym, udziela kredytów, dyskontuje weksle na dogodnych warunkach, inkasuje weksle i dokumenty i załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.

Zakupuje i sprzedaje waluty zagraniczne.

Mimo podwyższenia cła sprzedaje

rowery

jeszcze po starych cenach od 200 zł począwszy. Spłaty na raty dozwolone. D. Smaczny, Król. Huta, 3 Maia 10.

Karbolineum

prawdziwe żywiczne marki „Zubr” zabezpieczy radykalnie wasze budynki przed grzybem drzewnym Terebenthen S-ka Akc. Warszawa, Złota 62. Każdemu wysyłamy na żądanie opis darmo.

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza. Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, (ortografji). Po ukończeniu świadectwo. Zadzajcie prospekt.

Najlepsze rowery

i maszyny do szycia wszelkie części zapasowe.

Wykonuje instalacje elektryczne do oświetlenia i motorów. Dostawa aparatów elektrycznych po najniższych cenach.

Rudolf Rojek, Rybnik — Sobieskiego 14.

Ważne dla Chorych!

Choroby wszelkiego rodzaju, jak choroby sercowe, organów oddechowych-moczowych, kobiece, dziecięce i t. p. leczę środkami przyrodniczymi

Kamienie żółciowe usuwam w 24 godzinach bez bólu na życzenie podam adresy wyleczonych.

Zakład „Sanitas” przyrodniczo-łeczniczy

St. Mateja, Tarn. Góry, ul. Krakowska.

Godziny przyjęć: od 8-13 i od 16-17, w niedzielę od 9-12.

Nieomylna diagnoza nie zawiedzie żadnej kuracji a zatem z pełnem zaufaniem każdy chory niech się zwróci na wyżej podany adres.

W razie niemożności przybycia udzielam porady listownie. Na odpowiedź załączyc znaczek 25 gr.

Agitujcie za naszą gazetą!

Na raty

raty miesięczne Zł 20.— pierwsza wpłata Zł 40.— i za gotówkę kupuje się

rowery

najtaniej w firmie

„Columbus”

skład rowerów

właśc. Jan Sobierański

Poznań

ul. Wrocławska 15. Cenniki gratis

BANK LUDOWY

Sp. z o. n.

w Świętochłowicach, ul. Wolności 9

Przyjmuje depozyta za wypowiedzeniem dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym i półrocznym za wysokim oprocentowaniem i udziela pożyczek pod bardzo dogodnymi warunkami.

Jedyna sprzedaż bucików na miejscu marki „Standard”, także

kamaszki jasne i kolorowe i wszystkie inne artykuły skórzane po cenach fabrycznych, daje także na kredyt.

Jakób Szymala

Zory, ulica Szeroka nr. 26.

Czytelnicy!

Przy zakupie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie